

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyes évre	480 K
Félévre	240 K
Három hónapra	120 K
Egy hónapra	40 K

Egyes évre 1000 K

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feladvó szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Obilkyeva (Zápolya) utca 1. Telefonosza 8

MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ

ÖNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELVISEL

Vetki Beeskerek, 1921.

L. évfolyam, 24. szám.

Szombat, február 5.

Meghamisította

az emberiség mai generációja a specifikus faji tulajdonságokat, a fajok és nemzetek egész karaktere megváltozott, az eddig észlelt és tapasztalt meglévő pozitívumok máról holnapra elenyésztek. A mostani generáció meghamisította a történelmet. Talán soha nem volt annyira találó ez a latin közmondás: Tempora mutantur et nos mutantur in illis — mint ma!

Vagy ki tudja, talán nem is változott semmit az emberiség és a ma megváltozottnak tűnő faji és ethnikai tulajdonságok, karakterek nem is változtak, hanem maradtak olyanoknak, amilyenek voltak az illető fajok, népek ősgenedeti állapotában — és csak a történelmi látta őket másoknak és láttuk mi nagyobbaknak, nemesebbeknek a történelem és a múlt homályos, domboru tükrében.

Mindegy, akármiképpen van is, annyi egészen bizonyos, hogy a múlt idők fogalmai és értékei óriási módon devalválódtak. Az ethnikai sajátosságok mai színváltozása és a különböző nemzeti jellegek multba visszanyúló tradicionális szimbolizmusainak elérteletlenedése zavaró értelmelenségeket idéz majd elő fiaink tanulni, kutatni vágyó koponyában, ha a történelmet tanulják.

Hogy értik meg majd szegény kis korcs, vansteppre és valutázásra nevelt utódaink, hogy az ész, a szellem, a felvilágosultság fényes multu országa, Franciaország, az emberi jogok kiküzdésének cégre alatt megkaparintott rövid életű glóriájából, ma a legkonokabb revans eszmék szoldosává süllyedt és lett a véres, engesztelhetetlen bosszúállás, mindenki fölött itélkező demónává. Ezt a hirtelen és indokolatlan metamorfozist nehéz is megérteni. Ki magyarázza meg a nebulóknak, mikor még mi sem értjük, akik benne élünk a nagy étalakulásban?!

A „jognyilvánítás” és jogegyenlőség hazájában, hol a biblia igaz szavaival lettek urra a lelkek fölött a puritán prédikátorok, Angliában, ma minden szabad, csak az igaz, őszinte szó nem. A bibliai angol, ki az óceánok síkjaira szállt kutatni, fölfedezni és gazdagítani ezer tapasztalattal a tengereken túlról el nem jutható embertársait, ma a világ legelső, korbácsos rabszolgatartója, dolyfős kényura a vagyonnak, a kényelemnek. Hát

csak az angol lehet féltékenyen büszke szabad világpolgárságára, más istenteremtény nem?! Vajjon a nagy angol jogászok is így gondolkodnak-e?!

A harmadik nagy emberi kolosszus, az általános emberi szabadság esábitó lehetőségű földjén, Amerikában mit látunk ma? Az egyéni érvényesülés csak szolgálalkü, gerinctelen, mindenre kész talpnyalásban és rövid életű, görnyedő robotolásban

merül ki. A szervezett és védelmére aranyat és vért mozgósító horribilis töke, mint szörnyű moloch nyeli el nemcsak az új, de az óvilágok pénzreéhes, meg gondolatlan népeit. Hát hol van az a sokat dicsőített amerikai egyéni szabadság és igazságos társadalmi megosztottság?!

Az emberi nem mechanizmusa elromlott és a történelem lapjaira hamis irások kerülnek...
düs.

A német nép egységes kormánya mellett — az entente ellen.

Berlin, febr. 3.

Simons német birodalmi külügyminiszternek az új entente javaslatokról legutóbb tartott beszédét az egész német sajtó egyhangú helyesléssel fogadta. A német lapok szerint, mint a külügyminiszter ezen beszédje után országsszerte tartott

demonstráló népgyűlések határozatai is mutatják, az egész német nép teljes egészében kormánya mögött áll és nem fogja soha cserben hagyni a kormányt e nehéz válságos napokban az entente teljesíthetetlen kívánságaival szemben.

Ha százezrek nyomorognak, a többi tízezer ne mulasson.

A bajor minisztertanács határozata a mulatozások ellen.

München, febr. 3.

Egész Bajorországban, de különösen Münchenben, a zajos mulatságairól híres művészvárosban az utóbb időkben annyi nyilvános mulatozás történt, és az idej farsangra is öles plakátok százai hirdetik a legkülönbélebb bálakat, mulatságokat, hogy a bajor minisztertanács szükségnek látta ezeknek a túlzott mulatozásoknak véget vetni. A minisztertanács legutóbbi ülésén rendeletet hozott, amely sze-

rint e hét szerdájától kezdve tilos bármilyen nyilvános mulatozást tartani egész Bajorország területén.

A rendelet indoklásában felhozta, hogy amikor a német nép legválságosabb napjait éli és százezrek éheznek és nyomorognak, akkor a tehetős és gazdag kisebbség se mulatozzon és ne hívja ki a többi nincsteenek elkeseredését, hanem viselkedjék a súlyos időkhez méltóan.

Ausztria és Csehszlovákia tárgyalásai.

Graz, febr. 3.

Benes csehszlovák külügyminiszter és Mayr osztrák kancellár mostani találkozásuk alkalmával eszmecserét folytattak a közép-európai általános politikai helyzetről. Az Ausztria és Csehszlovákia között fennforgó függő kérdések megbeszélése után főbb vonalaiban megállapították a két állam barátságos együttműködésének tervét, főleg közgazdasági téren.

Teleki külügyi expozejé.

Budapest, febr. 3.

Teleki miniszterelnök a nemzetgyűlés csütörtöki ülésén rendkívül nagyfontosságú kijelentéseket fogott tenni, amelyek nagy külpolitikai jelentőséggel fognak bírni. Balla Aladar hírlapírók előtt kijelentette, hogy az ő értesülése szerint Teleki a csütörtöki ülésen a cenzurára vonatkozóan fog fontos nyilatkozatot tenni. Balla kijelentése szerint a párt meg fogja várni a miniszterelnök nyilatkozatát és az abban foglaltaktól teszi függővé további magatartását.

Az agrárpárt még folyton habozik.

Beograd, febr. 3.

Az agráriusok pártlapja „A falu” leveleket közöl, amelyeket a választók intéznek a képviselőkhez, hogy a párt ne lépjen be a kormányba. Az agráriusok egyik csoportjának az a véleménye, hogy a párt támogassa a kormányt, illetve dolgozzék együtt a kormányt támogató pártokkal, de ne lépjen be a kormányba. A párt ebben az ügyben a mai nap folyamán keresztül szakadatlanul tárgyal, de nem tudott megegyezésre jutni. A pártban lévő csoportok egymást támadják és ugylászik nem lesz más megoldás, minthogy a párt vagy belép a kormányba, vagy a párt kettéválik.

Pasics gyógyulófélben.

Beograd, febr. 3.

Pasics miniszterelnök egészségi állapotában lényeges javulás állott be. Az orvosok remélik, hogy Pacics két-három nap múlva elfoglalhatja hivatalát.

A cseh külügyminiszter Jugoszláviában.

A Torontól Budapesti újságjának távirata.

Ljubljana, febr. 3.

Tegnap este hat órakor ideérkezett Benes cseh külügyminiszter családjával. A lakosság fényes fogadtatásban részesített, a cseh külügyminisztert, aki néhány órai itt tartózkodás után folytatta útját Róma felé.

Végrehajtották a revíziót a felvidéken.

Pozsony, febr. 3.

Szombaton és vasárnapon hajtották végre az egész felvidéken a revíziót. Pozsonyban eredménytelenül, de Kassán négyszáz embert letartóztattak.

A brüsszeli szakértői konferencia.

Paris, febr. 3.

A szakértők brüsszeli konferenciáját február harmadikára hívták egybe. Ezen a konferencián részt vesznek a német megbízottak is.

Angol főkonzulátus Budapesten.

Budapest, febr. 3.

Budapesten rövidesen megszervezik az angol főkonzulátust, a melynek vezetője Robinson Lawrence Miltner lesz.

Ludendorff véleményét kérte az entente a bolsevizmus leküzdése dolgában.

Ludendorff állítólagos emlékiratára vonatkozólag, amely a bolsevizmus leküzdéséről szól, Arnold Rechberg író, aki mint százados a háború alatt hosszabb időt töltött a volt német trónörökös főhadiszállásán, a lapokban nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelenti, hogy az entente képviselőinek átnyújtott egy emlékiratot.

— Az entente képviselői — írja Rechberg — ismételték azt a kívánságot hangoztatták előttem, hogy a keletre fenyegető veszélyre vonatkozólag Ludendorff tábornok katonai szakvéleményét meg szeretnék ismerni. Ennek következtében alaposan és szakértői szempontokból megbeszéltem Ludendorffal az európai katonai helyzetet, e beszélgetés eredményét leírtam és Ludendorff tábornok kívánságomra írásbelileg bizonyította, hogy az 1920 december 8-án általam szerkesztett és aláírt emlékirat megfelel az ő nézetének. En ezt az emlékiratot az ententének továbbítottam. A felelősséget ebben az ügyben egymagam vállalom.

Azt már közöltük, hogy Ludendorff nézete szerint a német hadsereg felfegyverzésével lehetne csak leverni az orosz bolsevizmust.

A volt monarchia utódállamainak konferenciája.

Wien, febr. 3.

A volt osztrák-magyar monarchia testéből alakult utódállamok: Cseh-szlovákia, Jugoszlávia és Románia előzetes konferenciája, mint illetékes helyen kijelentettek, valószínűleg február 5-én lesz Bécsben, amelyen egyúttal a Porto Roseban tartandó gazdasági konferencia tárgyait fogják megállapítani.

Nem szakadtak meg a rigai tárgyalások.

Wien, febr. 3.

A lengyel követség a külügyminiszterium felhatalmazása alapján megcáfolja azt a hírt, hogy a rigai béketárgyalások megszakadtak.

Feloldják a magyar biztosító intézeteket a zárolás alól

Budapest, febr. 2.

A kereskedelmi és iparkamara beadványt intézett a pénzügyminiszterhez, amelyben kéri, hogy a biztosító intézeteknek a bankokban elhelyezett pénzeit oldják föl a zárolás alól. Hegedüs pénzügyminiszter kijelentette, hogy nemcsak a biztosító intézeteknek, de a többi részvénytársaságoknak betétjét is feloldják a zárolás alól. Ugyancsak a kamara beadványára határozta el a pénzügyminiszter, hogy a negyedosztályú kereseti adó törvényét reformálni fogja. A nemzetgyűléshez benyújtandó új pénzügyi törvényjavaslatokat Hegedüs Loránt pénzügyminiszter február 6-án az „Outbon” hírlapírók körében ismerteti fogja.

Halálos vasuti elgázolás Sándorudvarnál.

Halálos katasztrófa okozója volt tegnap este a Pancsováról a bégaparti állomásra befutó fél hét órás vonat. Zsigmondfalva és Sándorudvar között nyílt pályán elgázolta Engeldinger Imre 30 éves cukorgyári lakost, aki azonnal szörnyethalt. A tragikus esetnek a következők az előzményei:

Tegnap este jelentette a rendőrségen özv. Engeldinger Józsefné, hogy fia Imre, Uri-utca 20. szám alatti lakásukról eltűnt. Ma reggel azután jelentették a rendőrségen, hogy Sándorudvar mellett a nyílt pályán egy férfi hullája fekszik. Staity Péter főkapitány azonnal kiszállt a helyszínére, ahol megállapította a katasztrófa körülményeit.

A Sándorudvar indóháztól a hatodik és hetedik kilométerkö között feküdt a sínek között egy harmadik év körüli munkás ruhás férfi hullája. A hulla feje teljesen, a felismerhetetlenségig volt összeroncólva. A hulla mellett és attól folytatódólagosan tiz-tizenöt méternyire egy kerékpár szétört, szétzúzott darabjai heverték. A vasuti állomásfőnök információja szerint a katasztrófa úgy történhetett, hogy a szerencsétlenül járt férfi a sínek között kerékpáron ment Lázárföld irányában. Ez időben, fél hét óra tájban volt befutóban Pancsova felől a vonat. A hatos és hetes kilométer kö között van egy hid és itt a vasuti töltés különösen igen magas és meredek. A hidnál a kerékpáron ülő férfi előtt egyszerre mint valami apokaliptikus szörny jelenhetett meg a mozdony, amelyet nem vehetett bizonyára észre, mert a mozdony a hátsó részével volt a kocsisor

elé kapcsolva. A töltésről már nem tudott a férfi leugrani, lélekjelenléte is elhagyta bizonyára, a mozdony elkapta a kerékpárt és izzé-porrá törte. A szerencsétlen megkapaszkodott a mozdonyban, amely tiz-tizenkét méterre cipelte magával, míg erejevesztetten a mozdony alá került, amely a fejét összeroncólta úgy, hogy azonnal szörnyethalt. Az egész rémes élet-halálharc pillanatok eseménye volt, úgy hogy a vonat személyzete semmit nem vett észre. A szerencsétlen ember holtteste azután a sínek közé esett. A hajnali három órai vonat is átment a hullán anélkül, hogy a vonat személyzete észrevette volna. Csak reggel talált rá a pályaszemélyzet a hullára és tett az esetről jelentést a rendőrségnek.

Staity Péter főkapitány a helyszíni szemle megejtése után intézkedett, hogy az ismeretlen férfi hulláját vigyék be a városi szegényházba. Itt történt azután az agnoszkálás. Özv. Engeldinger né a ruháról ráismert a holttestben fiára, Imrere. A áun már hetek óta észrevették, hogy nyomott kedélyhangulatban jár-kel és hogy tetteiben nem teljesen józan. Dr. Pesity Aron meg is vizsgálta és valamilyen agybajt konstatait nála. A cukorgyárban, ahol dolgozott ugyanez okból kapott is most tizenegy napi szabadságot, hogy pihenésre használja föl. A fiúnak azonban nem volt nyugta. Szegény, ködös agyát ugylátszik démoni erővel vonzotta a fátum, mindig kóborolt össze-vissza napok óta már a vasut körül, ahol azután utólérte a végzete.

Reformjavaslatok Pasity alkotmánytervezetéhez.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 3.

Sokits (dem.) képviselő és nyolc társa négy indítványt nyújtottak be, amelyeket Pasity alkotmánytervezetének egyes pontjainál kívánnak érvényre juttatni. Az alkotmányjavaslat 14. szakaszánál a következő módosítást kívánják: 1. A sajtó teljesen szabad legyen. Semmi néven nevezendő cenzurának nem lehet helye és semmi módon nem szabad megakadályozni a lapok kinyomatását és terjesztését. Cenzura csakis háboru esetén lehet és akkor is csak törvénnyel léptethető életbe. A cenzura azonban ez esetben sem terjedhet ki a politikai életre. Egy hírlapot nem lehet betiltani vagy elkobozni, csak azon esetben, ha felségsértést követ el vagy a népet fegyveres felkelésre bujtatja. Más esetekben külön sajtótörvény rendelkezik.

Minden, a lapban megjelent cikkért írója felelős, vagy annak nemléteben a lap szerkesztője vagy kiadója, vagy nyomdája. Sajtó útján elkövetett büncselekmények nem minősíthetők más törvény alapján. A Pasity-alkotmány 58. szakaszához a 2-ik javaslat: A miniszterek felelősek az államnak okozott anyagi károkért, ha ebből neki kimutathatóan haszna, az államnak pedig kára lett volna. Kívánja kimondatni, hogy magánszemélyek is perelhetik a minisztert közjogi funkciójából kifolyólag, ha a miniszter büntetőkönyvébe ütköző cselekményt követett volna el. Az alkotmány 75. szakaszához: 3. Azon esetben, ha ex-lex volna, úgy az államtanács a parlament elnapolásától számított négy hónapon át és csakis négy hónapra a kormány javaslatára alapján elfogadhatja a költségvetést. A 4. javaslat lényege az, hogy minden miniszter mellé a saját reszortjának érdekköréből szakember segédet kell ki-nevezni.

HIREK

Ugy-e Anyuka

tegnap este a bálban, akivel táncoltál, az a bácsi, az a Te öcsikéd volt, akit vártál, hogy megjön az orosz fogságból?!

— Dehogy, Iluci, Te kis majom, az egy idegen bácsi volt. Miért?

— Jaj, Anyuci, én azt hittem, hogy az én fogoly nagybácsikám, mert úgy szorított magához és oly sokszor megölelt Téged, én láttam és örültem, hogy Te is örülsz az öcsikédnek és láttam, mikor a freijein ott hagyott engem, hogy az a bácsi átölelte a derekadat és megcsókolt Téged az oszlop mellett... Én azt hittem, hogy az öcsikéd...

— Dehogy, Te kis csacsi, én táncoltam azzal a bácsival, én vansteppet táncoltam, azt úgy kell táncolni, az csak tánc volt...

— Csak tánc volt, Anyuka?

— Persze, hogy csak tánc volt.

Majd Te is fogsz ilyet táncolni, ha nagylány leszel. Az a vanstepp, majd Te is megtanulod...

— De Anyuci, én nem tudom...

— Dehogy nem, fiacskám. Majd tudod, akkor, ha nagy leszel...

— De az apuka is nagy már és mégse táncolja ezt a mamszemét...
dús.

A „Viktória” szombati jelmez-bálja városzerte nagy érdeklődést kelt s a siker minden előfeltétele adva van. Hogy a közönséget némileg tájékoztassuk, itt adjuk a bál programját. A bál kezdete 9 órakor. Felvonulás fél 10 órakor. Sópé fél 1-kor. Kotillion kezdete 3 órakor. Az érdeklődőkkel közli a bál rendezősege, hogy kotillionokat a helyszínen lehet kapni.

Nagy tűz Budapesten. A „Toronto” budapesti tudósítója táviratozza: Szerdán délután Lakos Róbert vasöntő gyártelepén ismeretlen okokból tűz keletkezett. A tűz rohamosan elterjedt az egész gyártelepre, de azért egyes épületeket sikerült a tűzoltóság-nak megmenteni. Oltás közben több munkás súlyos égési sebeket szenvedett. A kár több millió korona.

Europa hitelezője. Ki lehetne ez más, mint az arannyal teleszivattyuzott Amerika. Érdekesnek tartjuk közölni azt a kimutatást, hogy Amerika mennyi pénzt adott, persze jó busás kamatra a vén Európának. Az összegek mind millióban és dollárban értendők. Anglia 4277, Franciaország 3048, Olaszország 1620, Belgium 344, Oroszország 188, Csehország 55, Görögország 43, Románia 25, Szerbia 27. Ez összesen 9627 millió dollár, vagy a mi értékünkben 1320 milliárd korona. Na, elég csinos összeg.

Döglött kutyák a templomban. Budapestről jelentik, hogy a debreceni gör. kath. templomban 10 döglött kutyát találtak megnyuzva. Ez az eset a közönség körében óriási felháborodást keltett. A rendőrség két fiú személyében már elfogta a tetteseket, akik be is ismerték gyalázatos tettüket, de felbujtóikat nem akarják megnevezni.

A jószívű „asz” nek célja mek fe gyermekek Kónya gyűjtőívén nyok folyt 200, Fran nác 40, Steiner 40, Joca 40, Bó Bortschell 10, Erecg cur“ bñ Vági 60, Eckstein 1 korona, korona 23 valamint megtartó lyen eszkö ért azutó „Soly hősége.

Elvesze óra tájban szakús né károsult illő jutak „Toronto

Meghiv den, far bégaparti vendéglő jentékony ságra a hivja me díj nincs kor. Tán farsangi szönettel lapilag n

Nem tu Ideges f jó érzést valódi E speciális fogysztás Bélreg rekedésbe pilulakká boz 18 k tinktura golás és ban. Fel Central 2

József az cl

A „Tor

Jól é szélnek, fia eljez ggnót, József március látják a és a bec olaszors zák öss

N N

A po nap ü be a gyűlése az ösz ott lét ban m vasárna

A jószívű „Sólymok”. A „Sólyom”-asztaltársaságnak, melynek célja a szegénysorsu gyermekek felruházása és iskolás gyermekek anyagi támogatása. Kónya Ferenc diszelnöknek gyűjtőívén a következő adományok folytak be: Eckstein János 200, Frank Lajos 100, Wahl Ignác 40, Dugyik István 30, Dr. Steiner Gyula 50, Oláh Gábor 40, Joca Krizsan 40, Wehner Ignác 40, Béla Panity 60, L. F. 100, Bortscheller Ferenc 100, N. N. 10, Ercegán Tivadar 40, „Mercur” bánati keresk. r.-t. 100, Vági 60, László Márton 100, Eckstein Antal 50 korona, N. N. 1 korona 23 fillér. Összesen 1161 korona 23 fillér, mely összegért, valamint a január hó 23-ikán megtartott ismerkedési teastélyen eszközölt szíves adakozásokért azuton mond hálás köszönetet a „Sólyom”-asztaltársaság elnöksége.

Elveszett hétfőn este kilenc óra tájban a Főútcán egy hoszszúka női gyöngyfülbevaló. A károsult kéri a megtalálót, hogy illő jutalom ellenében adja át a „Torontál” kiadóhivatalában.

Meghívó. Foyó hó 8-ikán, kedden, farsang utolsó napján a bégaparti Kovács-féle vasúti vendéglőben megtartandó nagy jótékonycélu farsangi mulatságra a n. é. közönséget ezuton hívja meg a rendezőség. Belépődíj nincsen. Kezdeté fél 8 óra-kor. Tanc reggelig. 2000 darab farsangi fánk. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Nem tud aludni? Sem dolgozni? Ideges fájdalmai vannak? Kellemes jó érzést hoz Önnek a Feller-féle valódi Elsalfuid! 6 dupla vagy 2 speciális nagy üveg 42 kor. Állami gyógyszerügyi adó külön.

Bérenyheségben szenved? Székrekedésben? Feller-féle valódi Elsalfuidal megszünteti a bajt. 6 doboz 18 korona. Gyomorerosító svéd tinktura üvege 20 korona. Csomagolás és portó külön, de legolesőbban. Feller V. Jenő, Stubica donj. Central 202., Horvátország. D

József főherceg fia elveszi az olasz király leányát.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Bécs, febr. 3.

Jól értesült körökben arról beszélnek, hogy József főherceg fia eljegyezi Jolanda savoyai hercegnőt, az olasz király leányát. József Ferenc főherceg 1895 március 28-ikán született. Benne látják a jövő magyar királyt és a bécsi lapok József főherceg olaszországi utját is ezzel hozzák összefüggésbe.

Nemzeti gyásznapi Németországban.

Berlin, febr. 3.

A polgári pártok a nemzeti gyásznapi ügyében indítványt nyújtottak be a kormányhoz. A birodalmi gyűlésen azután ebben a kérdésben az összes pártok között megegyezés jött létre. E szerint Németországban minden év márciusának első vasárnapja nemzeti gyásznapi lesz.

A berlini francia követ lemond, mert németbarát.

Berlin, febr. 3.

Lorraine, berlini francia követ, aki a német-francia megértés és kibékülés lelkes híve volt, szombaton elhagyja Berlint. Illetékes körökben úgy tudják, hogy a legfelsőbb tanács

párisi határozatai miatt visszaadja megbízatását.

A francia követ lemondása nemcsak német, de éntente politikai körökben is kínos feltűnést kelt.

Az áruk összeírásának felfüggesztése.

A pénzügyigazgatóság közli, hogy a pénzügyminiszter 4191/921 sz. a. ideiglenesen felfüggeszti az áruk összeírását, mely a forgalmi adó behajtásáról szóló szabályzat 13. cikkében elő volt írva.

Benes békülékeny a magyarokkal szemben.

Prága, febr. 3.

Benes a „Tribuna” tudósítja előtt kijelentette a külügyi expozéja nyomán támadt magyar tiltakozásokra, hogy neki nem az volt a szándéka, hogy más állam belügyeibe avatkozzék. Kijelenti, hogy Magyarországgal mielőbb a normális gazdaság-politikai viszonyba kell lépni. Csehországgal teljesen békülékeny Magyarországgal szemben. A monarchia és a Habsburg-dinasztia kérdéséről ő azért beszélt teljesen nyíltan és őszintén, mert meg akarta világítani a helyzetet.

A Beethoven-est.

A „Torontál” tudósítójától.

Becskerek, február 4.

A becskerei Zenekedvelők Egyesülete tegnap este tartotta Beethoven emlékestélyét másodízben.

Most ünneplik Beethoven emléket világszerte, de a halhatatlan zeneóriás csodás alkotásai Becskereken nagyon kevés közönséget vonzottak ezuttal. Aki azonban ott volt, annak a legelsőrangú zenei élvezetben volt része, mert a Ripka-társaság tagjai ismét bizonyosságot tettek a raffinált élvezeteket is kitombolt, fitymáló Becskerek előtt arról, hogy kis, lelkes gárdájuk olyat produkál, amelyre minden más provinciális város büszke lenne.

És most nemcsak a zenekritikai megítélés szempontjából zárom le a Zenekedvelők tegnapi estélyének, a legridegebb tárgyilagosság szempontjából is a legteljesebb mértékben sikeres tényét, mert a társaság egyénenkénti és együttes képességeit nemcsak Becskerek, de az egész Bánát ismeri, hanem a közönség azon rétegeinek hozom fel a mostani nehéz napok folytán talán megromlott emlékezetébe, akik a múltban elsők voltak minden kulturális működés pártolásánál, hogy a becskerei Ripka-társaság évtizedes múlttal bíró zenei működését mindenkor érdemes pártfogolni és méltányolni. Melyik vidéki város az, amelyiknek ilyen szakképzett zenei társasága van?! Sőt: egész nyíltan és büszkén jelenthetné ki Becskerek közönsége, hogy ma Jugoszláviában nem egy könnyen akad ilyen együttes, amelynek tagjai hivatásos zenészek és akiknek működése révén a becskerekiek már a

multban is megismerkedhettek az összes zenei kiválóságok legjelesebb alkotásaival. Melyik város mondhatja ezt magáról?

A személyi és elvbeli differenciákat, ha vannak, aia kell rendelni az ilyen, minden dicsőretet megérdemlő kulturtörekvésnek. És ne feledjük, hogy a Zenekedvelők tagjai robotoló polgári foglalkozásuk fáradtságos bevégezése után is buzgalommal járnak el a próbákra, mikor mások már az ágyban pihennek. Becskerek közönségének csak örömmel és szeretettel kell pártolnia a kis társaság minden működését.

Írtam ezt a pár sort szeretetből, a tárgyilagos igazság érzetéből és nem vesszőparipának azoknak, akik mellett íródott, sem azoknak, akik, lehet, más véleményen vannak. **düs.**

SPORT

Mozgalmas délután volt a szerdai ünnepnapon a vásártéren. A „Viktória” ugyszólván teljes gárdájával dolgozott s úgy a footballisták, mint az athléták ugyancsak nekiláttak a hosszú pihenő és kávéházi füst után a felfrissülésnek. Nagy számban játszottak a Vasasok szorgalmas footballistái is, akiknek ez már talán hatodik tréningjük.

Prépostból moziszinész.

Szabadka, febr. 3.

Vojnich Dezső prépost, a szabadkai Szent Terézia plébánia volt plébánosa szépen lendülő papi karrierjét eddig ismeretlen okokból otthagyta és Budapestre ment föl moziszinésznek. Pesten nagyszerűen be is vált, olyannyira, hogy szokatlanul magas fizetéssel alkalmazták a Turul filmgyárnál, hol nagy szerepeket bíztak rá. A filmgyárban Válság tört ki és Vojnich kénytelen volt távozni. Elhatározta, hogy Amerikába megy, utlevelet is szerzett, de a királyhídi határrendőrség abban a pillanatban tartóztatta le, mikor át akart lépni osztrák területre. Visszavitték Budapestre és őrzetbe vették. Azzal gyanúsították, hogy hazaárulást és hűtlenséget követett el. A legfőbb vád az volt ellene, hogy feltűnően barátkozott néhány Wrangel-tisztel. kikerült, hogy kémek. Számos tanut hallgattak ki, valamennyien Vojnich egykori szabadkai ismerősei, kik most Budapestén élnek és ezek vallomása alapján szabadlábra helyezték. A Vojnich ellen tett feljelentés állítólag bosszu műve és némelyek szerint Vermes Béla volt szabadkai országgyűlési képviselőtől származott. A prépostból lett moziszinész most újból Amerikába készül, lehet, hogy ez egyszer több szerencsével.

Tőzsde.

Beograd, febr. 3.

Beogradi tőzsde. Valuták: Francia frank 237-50, Dollár 35—, Lei 49-85, Léva 43—, Cseh korona 46—, Osztrák korona 6-20, Márka 56—. Devizák: Páris 236, Genf 575, London 136, Milano 128, Prága 46-20, Wien 5-90, Berlin 56-20.

A szerkesztésért felelős: Juhász Ferenc.

Értesitem a n. é. hölgyközönséget

hogy 1921 február 10-től 14-éig Veliki Becskereken leszek és megrendeléseket felveszek: A legújabb szabású halcsontos has-negligé és bakfisfűzőkre, továbbá haskötők és egyenestartókra.

Javitást és tisztítást is elvállalok!

A t. érdeklődők sziveskedjenek címüket Salamon Samu ékszerésznél leadni, hogy a t. hölgyeket meglátogathassam.

Steinné Schäffer Margit, Szabadka (Bárányköz.) — 212

Szerb nyelvben perfekt irodai szakertőt

keres a

Téglagyári és Eptőipari R.-t. Veliki Becskerek. 213

Jóforgalmu

vendéglő

teljes berendezéssel, kaszinó helyiséggel, felszerelt mozival, továbbá

latelep

épület és tűzifa-áruval, szinnel szabad kézből azonnal eladó és át is vehető. — Érdeklődők megtekinthetik: Manity Borivoj

211 tulajdonosnál Csókán.

A jelzett vagon szicíliai

Vérnarancs és citrom

tegnap megérkezett.

ÖZV. GUTTMANN JAKABNÉ ÉS FIAI.

Viaszkosvászon
 □-méterjét K 240
Piaci táská
 darabját K 200
 szállítja az összeg elő egés
 beküldése ellenében a
Torontali Agrárbank Rt.
VELIKI BECSKEREK 152

Tenyézmén, elsőrendű,
 angol félvér,
 8 éves, 170 em. magas. sárga. Geiszt
 Gáspár csákói méneséből, 40.000 ko-
 ronáért, továbbá
üveges hintó,
 négy üléses,
 20.000 kor.-ért **eladó.** 170
Viajkoveczi kastély, Viajkovecz
 Torontálmegeye.

6/7 mt. varrott 188
plüsszőnyeg,
 u. o. 12 terítékes risseliő
 abrosz, 1 futó és 12 szalveta
 eladó.
Szűts, Debellacsá.

Cesar és Mosco Danon
 kézműára nagykereskedők
Sarajevo
 Kneždardziluk broj 1. 180
 Telefon broj 396
 Konto post. štet. broj 1211.

Elsőrendű gazdasági
kosarak
 kaphatók 198
 nagyobb mennyiségben
GILLE BÉLA gazdasága
 Torontálszécsány.

Megjöttek
 tehát itt vannak a legmodernebb fonó-
 szövő- és kötőgépeink, így abba a
 helyzetbe jutottunk, hogy bármilyen
 mennyiségű gypajut azonnal átcsere-
 lünk fonálért, lópokróért, férfi-, női-
 ugyszintén-gyermekszövetek és ka-
 bátokért. Állandó nagy raktárunk van
 minden szintű kendőkből, úgy ezek
 készpénzért is kaphatók. Ajánlunk
 gypajufonáshoz szükséges gépeket
 komplett 108
Zenta Gyapjufeldolgozó Iparvállalat
 Zenta. Telefon: 114.

Hirdetmény.
 A „Téglagyári és Építőipari R.-t.” 1921. évi február hó 20-án
 délelőtt fel 11 órakor a társaság irodahelyiségében tartandó
III. évi rendes közgyűlésének
tárgysorozata:
 1. Jegyzőkönyvvezető és két jegyzőkönyvhitelítő kijelölése.
 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
 3. Határozathozatal a tiszta nyereség hováfordítása, valamint a
 felmentvénynek az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére leendő
 megadása felett.
 4. Az alapszabályok 19. §-ának módosítása.
 5. Igazgatóság választása 6 üzleti év tartamára.
 6. Egy felügyelő bizottsági tag választása egy évre.
 7. Esetleges indítványok.
 Veliki Beeskerek, 1921. évi február hó 1-én.
Az igazgatóság.
 Az alapszabályok 9 szakasza értelmében csak azon részvényes bir szavazati
 joggal, ki 3 nappal a közgyűlési határnap előtt részvényeit a társaság pénz-
 tárába leteszi.

A vel. beeskereki gör. kel. szerb
 egyházközség.
 Br. E. C. O. 34/1921.
Árverési hirdetmény.
 Alulírott vel. beeskereki gör.
 kel. szerb egyházközség ezennel
 közhírré teszi, hogy az egyház-
 község tulajdonát képező és a
 Szvetoszavszka (Szerbtemplom)
 utcában lévő palotájában egy
 üzlethelyiség azonnali átvétellel
 3 évre bérbé fog adni. Az ár-
 verés a szerb hitközség irodájá-
 ban folyó évi február hó 6-ikán
 délután 3 órakor lesz megtartva.
 Veliki Beeskerek, 1921 február
 hó 3-ikán.
Mita Petrov, Szvetozar Iszakovity,
 jegyző. elnök.

Egy újonnan épült
családi ház
 a Deszancityeva (Karátsonyi) u.
 2968. sz. alatt, butorokkal együtt
 azonnal eladó és átvehető.
 204 **Bővebbet ugyanott.**

A Fonclère Általános Biztosító
 intézet helybeli főügynökségénél
egy hivatalnoki
 és egy gyakornoki állás töl-
 tendő be azonnal. :: Irásbeli
 pályázatok a fizetési igény meg-
 jelölésével kéretnek. :: A szerb
 nyelv bírása kötelező. 218

Menetrendkivonat
 az SHS. vasutak bánati vonalairól.
 Érvényes november 1-től.
Veliki Beeskerek—Csóka—Subotica.

*1251	1920	i. V. Beeskerek 6.	*1216	1705
1950	450	6. Subotica	i.	500 2800

 * Közvetlen vonatok Subotica—Pan-
 cevo között.
Vel. Beeskerek—Karlova—V. Kikinda

1251	1920	i. V. Beeskerek 6.	705	1216
1705	2222	6. Vel. Kikinda i.	400	348

Vel. Beeskerek—Csóka—Szöreg.

1251	i. V. Beeskerek 6.	1216
2028	6. Szöreg i.	642

Veliki Beeskerek—Pancevo

300	710	1246	i. V. Beeskerek 6.	1221	1814	2107
701	1224	1646	6. Pancevo i.	800	1412	1780

 * Közvetlen vonatok Subotica—Velika
 Kikinda között.
Veliki Beeskerek—Vrsac

380	1700	i. V. Beeskerek 6.	741	1800
750	2121	6. Vrsac i.	300	1380

Veliki Beeskerek—Zsombolya
 (keskenyvágá yu).

1310	i. V. Beeskerek 6.	640
1720	6. Zsombolya i.	240

Subotica—Szöreg.

1512	i. Subotica 6.	1200
2028	6. Szöreg i.	642

Subotica—Csóka—Karlova—
Vel. Kikinda

1122	1320	i. Subotica 6.	1950	450
1122	525	6. Vel. Kikinda i.	1425	2248

 * Közvetlen vonatok Subotica—Pan-
 cevo között.
Zsombolya—Stariselo (Öregfalu)

1800	i. Zsombolya 6.	215
1927	6. Öregfalu i.	040

Vrsac—Petrovoszello—Pancevo

800	i. Vrsac 6.	1781
1017	Petrovoszello	1524
1806	6. Pancevo i.	1400

Vrsac—Petrovoszello—Kovin

1325	i. Vrsac 6.	1201
1519	Petrovoszello	1025
1725	6. Kovin i.	900

Secsanj—Samos—Kovacsica—
Pancevo

500	i. Secsanj 6.	1817
900	6. Pancevo i.	1928

Secsanj—Samos—Alibunar

500	i. Secsanj 6.	1800
812	6. Alibunar i.	1610

Vrsac—Veliki Zsám

420	1440	i. Vrsac 6.	620	1647
522	1547	6. Veliki Zsám i.	522	1520

Zsombolya—Vel. Kikinda—Szöreg

*1640	300	1755	i. Zsombolya 6.	*100	1754	300
1841	349	2047	6. Vel. Kikinda	1713		
			i. Szöreg	3210	300	

 * Simplon-expressvonat.
Vrsac—Bela Crkva

1242	1745	i. Vrsac 6.	740	1824
1414	1912	6. Bela Crkva i.	600	1441

Hirdetés!
 Értesítjük t. részvénye-
 seinket, hogy az ideiglenes
 nyugták becserelését ere-
 deti részvényekre folyó hó
 7-én kezdjük meg Kara-
 gyorgyev trg-i (vásártéri)
 irodánkban.
Heller Múmalom R.-t.
 Igazgatósága
 217

Eladó 3 pár
henger
 8-as hengerszekhez.
 Bővebbet: 197
Motormalom, Mokrin.

Egy antique
hálószoba
eladó.
 Bővebbet telefon 178.

Egy jókarban levő 80—120 lóerős
télstabil vagy stabilgép
 keresek megvételre, vagy egy
 szívógázmotort 150 lóerőig.
 Ajánlatok küldendők: 210
Ingusz József gőzmalom
 Nagybaracska (Baja mellett).

Kertész,
 önálló, sok évi prakszissal,
 állást keres.
 Cim a kiadóban. 209

Eladó
 2 db siementhali 20 hónapos,
 kiválóan szép
tenyészbika
AGÓCS SÁNDOR intézőnél,
 Györgyháza 205